

2023-11-30

Socialförvaltningen
Anna Ryding
0171-625568
anna.ryding@enkoping.se

SN2023/194

Uppföljning av verksamhetsbidragen 2023

Socialnämnden föreslår besluta

Att de tagit del av och godkänt lämnad rapport.

Beskrivning av ärendet

De verksamheter som fick beviljat verksamhetsbidrag för 2023 är;

Kvinnojouren
Brottsofferjouren
Hyresgästföreningen, "Lokalen"
RIA Hela människan
BRIS

Under året har förvaltningen varit i kontakt med verksamheterna på olika sätt via mail och telefon. Uppföljningen har skett digitalt med BRIS och via mail med Brottsofferjouren för övriga har fysiskt besök ägt rum. Nedan följer en beskrivning av de olika verksamheterna utifrån de frågeställningar som tagits fram och fattats beslut om i nämnden 2018.

Sammanställning av de olika verksamheterna

Kvinnojouren (verksamhetsledare)

- Utifrån Er ansökan, hur bedömer Ni att det fungerar?

Verksamhetsledaren berättar att de under året haft ett högt tryck på stödsamtal men trots det så har de inte behövt neka någon stöd och det har inte varit någon väntetid. Stödsamtalen 74 ärenden har uteslutande varit kvinnor och 47 av dem har haft barn (ca 64%). Av dessa ärenden har 29 av dem haft kontakt med socialtjänsten utifrån barn eller som vuxen (ca 29%). 8 ärenden har tidigare haft kontakt med socialtjänsten.

Under 2023 så har de även märkt av en ökad förfrågan om föreläsningar gällande våld i nära relation och dessa förfrågningar kommer bland annat från Skatteverket, Öppna förskolan, Jobbcentrum och kyrkor.

Kvinnojouren i Enköping har också under 2023 märkt av att kvinnojouren i Bålsta lagt ned sin verksamhet då det ökat med förfrågningar därifrån gällande stödsamtal.

Under 2023 har kvinnojouren i Enköping haft 4 heltidstjänster och en person som jobbat 20%. Heltidstjänsterna är 1 boendesamordnare, 2 kuratorer och 1 verksamhetsledare.

Stora delar av 2023 har handlat om att sätta sig in i och förbereda för tillståndsplikten för skyddade boenden. Verksamhetsledaren berättar att hon varit på utbildning på Unizon för att sätta sig in i de olika delarna och även kunnat använda Unizon som stöd i processen. Planeringen är att ansöka om tillstånd under den period som är satt mars-augusti 2024. Tillståndet ska då omfatta kvinnojourens två lägenheter, en större och en mindre.

Verksamhetsledaren upplever det dock fortfarande vara stor osäkerhet om hur tillståndet ska fungera och vad som gäller.

- Vilka eventuella utmaningar ser Ni?

Den största utmaningen är osäkerheten kring placeringar, att aldrig veta hur det blir och inte kunna gå tomt för länge. Det har blivit svårare och svårare att få placeringar, fler som konkurrerar om platserna. Kvinnojouren i Enköping har ett relativt lågt pris, 1300kr/dygn och har inte haft några längre perioder där lägenheterna varit tomma så läget har varit bättre än 2022. Under 2023 så har verksamheten kommit fram till att de framöver ska kunna erbjuda att hämta kvinnor inom rimligt avstånd, detta som ett led i att bli mer attraktiva för placering. Behöver också bli bättre på att framföra vad som faktiskt ingår i placeringen, vad kvinnorna får ta del av under placeringen.

Lokalen/lägenheten är en annan utmaning, de trivs bra i lägenheten och den ligger väldigt central vilket är bra. Däremot är de trångbudda, det är svårt att få plats med både personal och stödsökande utan att de möts till och från samtalsrum. Verksamhetsledaren berättar att de även skulle önska möjlighet till ett rum för barnen där de kan leka under tiden mamman är i samtal. De tittar efter nytt och har varit på några visningar.

Verksamhetsledaren berättar att de arbetar med att få fram en bättre ekonomisk struktur så att det lättare ska gå att ansöka om bidrag men också att kunna följa

upp. Stor del av året går idag åt till att ansöka om bidrag från Socialstyrelsen då de ansöks på två år men kräver så mycket detaljer och lämnas inte besked om pengar förrän första kvartalet det året man sökt för.

- Har Ni identifierat några eventuella förändringar i Er verksamhet?

Arbetet med att komma in i skolorna och kunna arbeta våldspreventivt kvarstår. Svårt att få till men kvinnojouren var under våren på Westerlundska gymnasiet och Fjärdhundraskolan vilket fungerade bra. Planeringen är att bli mer strukturerad i kontakten med skolorna och ta kontakt en gång per termin och möta upp eleverna lika ofta. Även skicka ut tydligare information till alla skolor i kommunen. Kvinnojouren har fått statligt bidrag för att arbeta våldspreventivt.

Kvinnojouren fortsätter att arbeta med RBP (respons based practic) som metod och utbildar även andra i metoden. Under hösten så hade de workshops i metoden med externa handledare där behandlare från socialtjänsten bjöds med och deltog. Det blev ett väldigt bra och lärorikt forum att mötas i.

Personalen kommer förhoppningsvis att få utbildning i Socialstyrelsens metod, Bra samtal för barn men det är avhängt hur mycket statsbidrag de beviljas.

- Är det några särskilda händelser under året som är viktigt för socialnämnden att känna till?

Verksamhetsledaren lyfter att kvinnorna som söker stöd hos dem även eftersträvar praktiskt stöd som att söka bostad, stöd kring sjukintyg eller att följa med på samtal med socialtjänsten. Detta har blivit vanligare för varje år. Samhällsstrukturen gör tyvärr ofta att dessa personer hamnar i kläm.

- Har Ni synpunkter/önskemål om kontakt under kommande verksamhetsår?

Verksamhetsledaren efterfrågar ett närmare samarbete med socialtjänsten då de tyvärr tycker att det hamnat lite efter. De möter också en del kvinnor som anser sig inte blivit bra bemöta av socialtjänsten utifrån hänsyn eller att våldet helt förbisetts. Kvinnojouren vill gärna samverka kring detta med socialtjänsten.

Önskemål är att ha en kontinuerlig avstämning kanske en gång i kvartalet med socialtjänsten och då främst med mottagningen och tvärteam våld. Detta för att vi ska kunna arbeta mot det gemensamma målet att det ska bli bättre för dessa kvinnor och deras barn.

Kvinnojouren deltar gärna på en IFO dag 2024 som ett led i att öka samverkan.

Brottsofferjouren (sekreterare)

- Utifrån Er ansökan, hur bedömer Ni att det fungerar?

Antalet ärenden är i dagsläget 114 stycken varav 5 gäller ungdomar under 18 år där brotten är: två misshandel, ett olaga hot, ett bedrägeri och en överträdelse av besöksförbud. Dessa har registrerats sedan juni. I övrigt verkar en ökning av stödsökanden skett under hösten. Historiskt brukar antalet ärenden vara kring 100-130 stycken per år.

Ökningen som noterats under hösten har registrerats även hos övriga brottsjourer i landet. En av anledningarna kan vara det projekt som riksorganisationen, Brottsofferjouren Sverige, låtit göra – STÄLLT FRÅGAN? Polisens PKC, polisens kontaktcentrum har uppvaktats av särskilt utbildade personer i projektet som informerat om vikten av att ställa frågan till brottsutsatta om de önskar brottsofferstödande insatser.

Förutom ärenden har vår Brottsofferjour noterat en ökning av oroliga anhöriga som är rädda och vill få hjälp hur de ska kunna gömma sig, skydda sig och sina barn/ungdomar från våldet.

- Vilka eventuella utmaningar ser Ni?

Styrelsen har drabbats av både sjukdom och totalförlust. Har jobbat på och löst situationer efter hand. Några extra insatser har vi inte mäktat med detta år. En annan utmaning är rekrytering av volontärer och medlemmar. Marknadsföring om vår verksamhet och tillgänglighet för brottsutsatta som även utgörs av anhöriga, kamrater osv.

Ökad digitalisering vilket missgynnar den äldre gruppen människor vilka också utgör en stor del av våra volontärer.

- Har Ni identifierat några eventuella förändringar i Er verksamhet?

Målet under 2023 har varit att starta samarbete med kommunens grundskolor. Material klart, gjort utskick till samtliga grundskolor och erbjudit materialet och brottsofferjurens närvaro om så önskas. Förslag har varit att närvara vid föräldramöten och att lärare delar ut broschyren till elever i 8:e klasserna. Enbart en skola har visat intresse under hösten. Behöver byta strategi för att nå målgruppen. Som en början har vi vänt oss till andra ungdomstäta områden, så som ungdomsgårdarna. Några har nu fått material och vidare kontakt är under utveckling.

- Är det några särskilda händelser under året som är viktigt för socialnämnden att känna till?

Brottsofferjouren hade en 50 % anställd samordnare, fram till och med mars i år. Hon gick efter 8 år vidare till annat arbete. Detta medförde dock att från mars i år har Brottsofferjouren i Uppsala, mot ersättning, skött allt kring stödsökande och stödpersoner. Ingen stödsökande har drabbats av vårt personalläge, snarare tvärt om. Alla har varit nöjda med Uppsalas insats, vilken kommer fortgå tills en ny samordnare finns på plats.

Anställning av en ny samordnare är långt framskridet och tilltänkt person har tackat ja. Tidsplanen är utbildning för hen mars-april 2024 och därefter återgår Brottsofferjouren Enköping till helt egen verksamhet.

Med anledning av planerad informationssatsning för ungdomar, är vi i färd med rekrytering av nya stödpersoner för att möta upp förväntat utfall. Vi har under året utvidgat stödpersonsantalet med en kvinna samt en person ur styrelsen har utbildats till stödperson och kommer ingå i gruppen stödpersoner. I nuläget har vi fyra stödpersoner i tjänst. Två kvinnor och två män.

Vi uppskattar, fortsättningsvis, antalet årsarbetstimmar för brottsofferjouren till ca 1 500 timmar.

- Har Ni synpunkter/önskemål om kontakt under kommande verksamhetsår?

Avsatt tid för presentation av brottsofferjouren hos personalen på socialtjänsten samt en kontaktperson för att öka samverkan och kunskap om när brottsofferjouren kan vara behjälpliga.

Hyresgästföreningen, Lokalen (platsansvarig)

- Utifrån Er ansökan, hur bedömer Ni att det fungerar?

Platsansvarig berättar att året gått fort, det har varit mycket att göra och mycket folk som varit i Lokalen. Uppskattar att det varit ungefär samma antal personer som 2022 men att det ökat med äldre personer. Det är fler äldre personer som uppehåller sig i lokalen än tidigare men när det gäller träning, loppis och att hämta gratis kläder så är åldrarna mer varierade. Fler som kommer och tränar nu när träningskortet blivit dyrare.

Samarbetet med Matbryggan fortsätter och så även med RFSISU.

Viktig del av Lokalens uppgift är själva mötet mellan människor, att ha gemenskap och lära av varandra oavsett ålder, kulturell härkomst och egna svårigheter.

- Vilka eventuella utmaningar ser Ni?

Ekonomi är den ständiga utmaningen och just nu sker renovering av Lokalen. Det är platsansvarig själv som genomför det mesta av det arbetet.

Platsansvarig har under året fått en helt ny utmaning och det är konflikter mellan de äldre som besöker verksamheten. De kan bli riktigt osams och hon har flera gånger fått gå i mellan och medla. Hon är förvånad över detta och säger att det kan handla om allt möjligt som att någon inte tog bort koppen efter sig.

- Har Ni identifierat några eventuella förändringar i Er verksamhet?

Platsansvarig har fortfarande hjälp av en person tre dagar i veckan och då hen startat upp en Dartverksamhet så har det lett till att laget nu ligger etta i serien.

Lokalen har fått tillgång till ännu en lokal av Brogripen, det är utrymmet vägg i vägg med Lokalen som blivit tom. Vid förfrågan så tackade platsansvarig ja till den. Just nu pågår renovering och planeringen är att det utrymmet ska användas till träning så att de andra rummen frigörs mer till umgänge och pysselaktiviteter av olika slag samt loppis och hämtning av gratis kläder. När det är klart ska platsansvarig gå ut med information till de boende och bjuda in till invigning.

- Är det några särskilda händelser under året som är viktigt för socialnämnden att känna till?

Lokalen har kontakt med Hyresgästföreningen i Östhammar som vill komma på studiebesök för att se hur de skulle kunna arbeta i sina områden kring utanförskap och oroligheter, att skapa gemenskap och trygghet.

Det är fortsatt ett stort tryck på att hämta kläder och skor som lämnats in på Lokalen.

De har under året haft aktiviteter där de målat tavlor med olika tekniker och där de testat på olika sätt att sy/brodera. Även barn är med vid dessa tillfällen.

Platsansvarig har tagit del av svaren från enkäten som gick ut till boenden i området. De flesta som svarat på frågorna kring Lokalen var positiva.

Platsansvarig har fått till sig att svaren inte ska användas till något och det kommer inte att gå ut en ny enkät för i år.

- Har Ni synpunkter/önskemål om kontakt under kommande verksamhetsår?

Platsansvarig upplever sig ha en god dialog med politiken i Enköping men skulle önska mer kontakt och samarbete med socialtjänsten och socialpsykiatri i kommunen. Fundering på att bjuda in dem vid invigningen av den nya lokalen.

Platsansvarig kan se att det finns föräldrar i verksamheten som skulle må bra av att få stöd i sin föräldraroll och hon har även personer som är där som har krav från sin handläggare på socialtjänsten att vara i Lokalen som sysselsättning men handläggaren har inte kontakt med platsansvarig. Utifrån detta så ser hon gärna ett tydligare samarbete med socialtjänsten. Lokalen är en verksamhet som ger stöd utifrån samtal och närvaro, en plats att gå till.

- lakttagelser under besöket

Under tiden som utvecklare befinner sig i lokalen så är det fyra pensionärer som kommer in för att fika, läsa tidningen och prata med varandra. Det är också två yngre personer i Lokalen varav den ena håller på med handarbete och den andra kastar dart. Hemtjänsten kommer också in och hämtar en kasse med mat för att ta med sig till en brukare. I slutet av besöket kommer det också en flicka på ca 9 år som vill leka med platsansvariges hund, flickan berättar att hon brukar komma efter skolan någon dag i veckan.

RIA, hela människan (föreståndare)

- Utifrån Er ansökan, hur bedömer Ni att det fungerar?

2023 har varit skakigt utifrån ekonomin, föreståndaren berättar att detta berott på oförutsedda utgifter med renovering av huset. Taket behövde läggas om vilket de budgeterat för men under arbetet upptäcktes andra saker som behövde åtgärdas.

Från januari till maj 2023 så har boendet varit överfullt men från maj lättade det upp och endast varit två personer som bott kvar hela året. Anledningen till att det lättat upp har varit sommaren, att 6 personer åkte på behandlingshem och att 5 personer tyvärr avlidit. Sedan mitten på oktober så är boendet åter fullt. Det har inte varit någon kvinna sedan maj och heller ingen förfrågan.

Under 2023 har det också varit lite strul kring läkarmottagningen då den läkare som hade tjänsten sa upp sig och det därefter varit två olika. Nu ser det dock ut som att det blivit stabilt igen med en läkare som bemannar tjänsten.

Matbryggan fungerat som vanligt och har nu även tagit emot personer i praktik. Lämnar ut mellan 35-40 matkassar varje gång (måndagar, onsdagar och fredagar).

- Vilka eventuella utmaningar ser Ni?

Ekonomin är alltid en utmaning och då framförallt kopplat till huset och renovering, nu behövs ett nytt tak på garaget som idag används som förråd.

En annan utmaning är att se till att det inte blir samma personer som hela tiden bor/sover på boendet, så kallade långliggare. Behöver få till mer ruljans på vilka som sover på boendet. Ett led i detta är att alla som kommer nya sedan 16 oktober får skriva på ett kontrakt. Kontraktet innebär en månads boende förutsatt att hen sköter sig på härbärgets samt följer den planering som hen har tillsammans med socialtjänsten och gör allt hen kan för att hitta eget boende. Efter två veckor sker ett uppföljningssamtal för att se hur det går och för att se om hen behöver stöd med något. Skötts inte kontraktet så får hen en karenstid på två veckor, får alltså inte vara på härbärgets under den tiden.

- Har Ni identifierat några eventuella förändringar i Er verksamhet?

Anställt en person till med lönebidrag på 25%, han har körkort så han hjälper till att köra ut mat och annat praktiskt.

Just nu har verksamheten gott om volontärer och har även ett fortsatt samarbete med frivården.

Verksamhetens tankar om att ställa upp en modul på tomten och ha fler platser för kvinnor är just nu lagt på is, detta utifrån det ekonomiska. Kommunen och länsstyrelsen har varit ut till RIA och kollat så den processen är påbörjad men det är inte längre aktuellt med att få modulen gratis så därav får det vänta.

- Är det några särskilda händelser under året som är viktigt för socialnämnden att känna till?

Det har under hösten varit en incident med en kille som gav sig på personal både fysiskt och sedan troligen även repat hennes bil, han är nu portad från verksamheten och det är polisanmält.

Solveig Kärrbo som är diakon är på härbärgets två dagar i veckan och har samtal med de som har behov.

RIA har haft studiebesök av Falun och Norrköping och sedan studiebesöken har Norrköping startat upp en liknande verksamhet gällande läkarkontakt för hemlösa. Falun likaså men de ska också ha ett härbärke.

- Har Ni synpunkter/önskemål om kontakt under kommande verksamhetsår?

Föreståndaren anser att det för det mesta finns ett bra samarbete med socialtjänsten i Enköping. Extra roligt att det samarbetet lett till att så många kommit iväg på behandlingshem den senaste året.

Föreståndaren undrar vad som blir nästa steg kring Socialhållbarhetsarbetet i kommunen. RIA var med under de workshops som genomfördes men har sedan hört något.

BRIS (samordnare)

- Utifrån Er ansökan, hur bedömer Ni att det fungerar?

Målet för BRIS är att alltid finns som stöd för alla barn som vill ha stöd och BRIS tycker att arbetet fortskrider. Stödlinjen är sedan 2021 öppen dygnet runt och planeringen är att inte behöva stänga ned någon tid på dygnet då behovet finns. Samtalen på stödlinjen fortsätter att öka men inte lika mycket som mellan 2020 och 2021. Under 2022 har samtalen till Bris ökat med 7 % i jämförelse med 2021. Idag är 38 % av samtalen under tider där det tidigare var stängt. Samtalen handlar mestadels om psykisk ohälsa, familjerelationer och våld.

Under 2022 genomfördes 44 420 kurativa samtal vilket också är en ökning från 2021. Dessa sker via telefon, mail eller chatt. Utöver dessa samtal sker även stöd och samtal på Brismottagningarna, varav den närmast Enköping är i Stockholm. Där erbjuds även gruppstöd för barn och unga men också för vårdnadshavare och barn. Det kan handla om grupper för barn som är familjehemsplacerade eller suicidstöd till efterlevande. Allt stöd är kostnadsfritt.

Utöver att driva den nationella stödlinjen för barn driver Bris vuxentelefon som har öppet alla vardagar och även finns på arabiska. Genom Bris hemsida och sociala medier, erbjuds dessutom ett utökat stöd till vuxna genom professionella råd och nya kunskaper.

- Vilka eventuella utmaningar ser Ni?

Barns behov av stöd fortsätter att växa och det krävs resurser och engagemang för att kunna möta upp det. Barn tar idag ett stort ansvar för familjens situation både vad gäller ekonomi och hemligheter så som våld i hemmet.

En stor utmaning är att de idag tar emot fler samtal från barn som handlar om gängkriminalitet, kan handla om allt från oro för ett syskon som dragits in eller

rädsla över att våldet kommit nära. Sedan i somras har en ny kategori samtal blivit vanligare och det är samtal från barn som själva är direkt involverade i kriminalitet. Barn som beskriver en akut situation med oerhört mycket rädsla och där man vill få stöd för att ta sig ut.

Det händer mycket i världen och samhället idag. I samband med kriget i Ukraina återupptog BRIS att utbilda i metod för att lära barn att hantera symptom på post-traumatisk stress, TRT (teaching recover technic). Detta fortsätter att vara aktuellt.

- Har Ni identifierat några eventuella förändringar i Er verksamhet?

Från hösten 2023 kommer man även kunna komma i kontakt med och få stöd av BRIS via sms. Samma telefonnummer som det som man ringer till vid samtal. Detta är framtaget med stöd av BRIS egen metod, Expertgrupp barn som är en metod för hur man gör barn delaktiga.

- Är det några särskilda händelser under året som är viktigt för socialnämnden att känna till?

Det som varit extra viktigt 2023 är att alla grundskolor och gymnasieskolor i landet har tagit emot en låda från BRIS med blandat material bland annat om hur man kan ha svåra samtal med barn i skolan.

Alla årskurstreor fick också inför sommarlovet en målarbok där inspirationen till den kom från barns berättelser av vad de mår bättre av - som att vara i naturen, rita och färglägga. Målarboken var ett led i att göra sommarlovet mindre svårt för de barn som inte har det så lätt i sin hemmiljö.

Innan årsskiftet kommer det även komma ett utskick till skolorna i alla kommuner gällande gängkriminalitet, hur skolpersonal kan möta dessa barn och vart de kan vända sig. BRIS har just nu en stor informationskampanj gällande barn som befinner sig i kriminella miljöer.

Idag bidrar 170 kommuner till BRIS verksamhet och det går inte statistiskt att se hur många barn som ringer in från respektive kommun och detta är ju det som är syftet med BRIS, det ska vara så anonymt det bara går. Däremot finns det enkäter på BRIS hemsida någon gång om året där de som vill kan fylla i hur de upplever stödet. Om barnen valt att dela med sig av ålder och kön så går det att se svaren fördelade utifrån de parametrarna.

- Har Ni synpunkter/önskemål om kontakt under kommande verksamhetsår?

Samordnaren tycker att kontakten med socialförvaltningen fungerar bra som den är idag, rak och tydlig kommunikation.

Om behov finns framöver så har BRIS flera utbildningssatsningar för professionella.

Förvaltningens bedömning utifrån genomförd uppföljning

Förvaltningen bedömer att de verksamheter som beviljats verksamhetsbidrag för 2023 har bedrivit en fungerande verksamhet under året och uppfyllt kriterierna för verksamhetsbidrag.

Anna Ryding
Utvecklare